

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Zeničko-dobojski kanton**

**Monitoring tim za praćenje realizacije
Strategije kulturne politike Zeničko-dobojskog
kantona za period 2014-2020. godina**

**Izvještaj o realizaciji
”Strategije kulturne politike Zeničko-dobojskog kantona za period 2014-2020. godina”
za 2015. godinu**

Zenica, novembar 2015. godine

Uvod

Skupština Zeničko-dobojskog kantona je na svom zasjedanju održanom 08.07.2014. godine usvojila *Strategiju kulturne politike Zeničko-dobojskog kantona za period 2014-2020. godine*.

U *Strategiji* je, između ostalog, istaknuto da je jedna od kontradikcija trenutnog bosanskohercegovačkog društvenog ambijenta proturječnost između ogromnog kulturnog kapitala našeg podneblja i neprocjenjivog bogatstva kulturne baštine, s jedne strane, te neadekvatne društvene uloge i tretmana kulture, s druge strane. U *Strategiji* se, također, ističe da je pretpostavka uspostave novog kulturnog modela u Bosni i Hercegovini transformiranje prevladavajućeg poimanja značaja kulture za društvo, odnosno transformiranje dominirajućeg poimanja značaja kulture za društveni i privredni razvoj Bosne i Hercegovine. Naime, još uvijek dominira poimanje kulture isključivo kao dijela javne potrošnje. Novi model kulturne politike morat će, tvrdi se u *Strategiji*, izmijeniti taj dominantni pogled na kulturu, te istaći značaj kulture kao jednog od ključnih faktora socijalnog i ekonomskog razvoja Bosne i Hercegovine. Prevladavajuće poimanje kulture kao potrošnje i njeno reduciranje isključivo na sredstvo potvrđivanja i afirmacije kolektivnog identiteta, usporava oporavak i razvoj bosanskohercegovačkog društva. Jedan od principa na kome se insistira u *Strategiji* se zasniva na tezi da kulturna politika ne može više počivati na stavu da je kultura jedino u nadležnosti države. Kultura ne smije, navodi se u *Strategiji*, biti ovisna isključivo o budžetu, potrebno je pronalaziti i druge modele i izvore finansiranja. Bosna i Hercegovina, kao postratna i tranzicijska zemlja, mora naći mjeru između dvije krajnosti: apsolutnog oslanjanja kulture na državno finansiranje i apsolutne prepuštenosti tržištu. U *Strategiji* se ukazuje i na činjenicu da se na području Zeničko-dobojskog kantona nalaze neki od najznačajnijih kulturno-historijskih spomenika Bosne i Hercegovine (Mile–kraljevsko stolno, krunidbeno i grobno mjesto bosanskih kraljeva za vrijeme srednjovjekovne Bosne; kraljevski grad Bobovac; srednjovjekovne tvrđave u Maglaju, Tešnju i Vranduku; značajni vjerski objekti itd). Područje Zeničko-dobojskog kantona, ističe se u *Strategiji*, predstavlja veliki neiskorišteni kulturno-turistički potencijal. Kulturno-historijski spomenici, uz ulaganja u infrastrukturu, predstavljaju ogroman kulturni kapital, te ogromno potencijalno područje za otvaranje radnih mjesta. Muzeji na otvorenom, ekomuzeji, restorani sa zdravom hranom, etno-sela, kulturno-turističke rute, kulturne manifestacije u ambijentima srednjovjekovnih tvrđava, likovne kolonije, izložbeni prostori i prezentacija kulturne baštine (folklor, nošnja, kuhinja) predstavljaju veliki turistički i privredni potencijal.

U trećem dijelu *Strategije* je definisana oblast monitoringa i evaluacije gdje je utvrđeno da će Vlada Kantona formirati *Monitoring tim* koji će svake godine, na osnovu dostavljenih izvještaja nadležnih općinskih službi, dostaviti Vladi i Skupštini Kantona Izvještaj o realizaciji *Strategije* za prethodnu godinu.

Rješenjem Vlade Zeničko-dobojskog kantona, broj: 02-40-23893/14., od 04.12.2014. godine formiran je Monitoring tim za praćenje realizacije *Strategije kulturne politike Zeničko-dobojskog kantona za period 2014-2020. godina*, u sastavu:

- Esad Delibašić, predsjednik-Filozofski fakultet Zenica
- Slavica Hrnkaš, član-Opća biblioteka Zenica
- Damir Kukić, član-Filozofski fakultet Zenica
- Indira Heganović, član-Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport
- Rašida Muhić, član-JU Dom kulture „Edhem Mulabdić“ Maglaj
- Esmir Bašić, član-Udruženje bibliotekara Zeničko-dobojskog kantona
- Adnadin Jašarević, član-Muzej grada Zenice
- Hazim Begagić, član-Bosansko narodno pozorište Zenica
- Melih Karan, član-Ansambl „Bosnia folk“ Zenica
- Ahmo Muharemović, član-Udruženje muzičkih pedagoga
- Zijad Softić, član- općina Zenica
- Nirka Omerović, član- općina Kakanj
- Mensura Alibegović, član-općina Visoko

- Senaida Gerin, član-općina Breza
- Rusmir Berberović, član-općina Vareš
- Esed Hadžiabdić član-općina Olovo
- Mirjana Zvekić, član-općina Zavidovići
- Jasmina Hodžić, član-općina Žepče
- Nerma Zupčević, član-općina Maglaj
- Azra Muslija, član-općina Tešanj
- Ivo Topalović, član-općina Usora
- Alma Numić, član-općina Doboj-Jug.

U izvještajnom periodu došlo je do izmjene članova iz nekoliko općina u Monitoring timu. S obzirom na to da pomenute izmjene nisu uticale na rad Monitoring tima, nije se izmijenilo Rješenje o formiranju Monitoring tima. Članovima II. i III. Rješenja je utvrđeno da je zadatak Monitoring tima da: analizira izvještaje općinskih službi, prati aktivnost svih zaduženih za realizaciju mjera, kao i realizaciju budžetskih sredstava namijenjenih za tu svrhu, te da svake godine, na osnovu dostavljenih izvještaja nadležnih općinskih službi i ostalih zaduženih za realizaciju mjera, Vladi i Skupštini Kantona, podnosi Izvještaj o realizaciji Strategije za prethodnu godinu.

Nakon usvajanja *Strategije kulturne politike*, općine su informirane da je u trećem dijelu Strategije: „*Monitoring i evaluacija*“ precizirano da su općine u obavezi: dostaviti prijedlog člana *Monitoring tima* ispred nadležne općinske službe za kulturu, izraditi i usvajati godišnje programe implementacije *Strategije*, planirati budžetska sredstva u okvirima mogućnosti za realizaciju *Strategije*, dostavljati godišnje izvještaje *Monitoring timu*, te izvršavati druge obaveze utvrđene u Strategiji.

Na osnovu Zaključka Monitoring tima, Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport je u dva navrata upućivalo dopis općinama sa područja Kantona o obavezi dostave općinskih izvještaja. Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport je dopisima informiralo i Turističku zajednicu Zeničko-dobojskog kantona da je u cilju 3. *Strategije* utvrđena obaveza izrade *Strategije kulturnog turizma 2015-2020.godina*, a da je nosilac izrade Turistička zajednica Zeničko-dobojskog kantona. Rok za izradu je mart 2015.godine. Turistička zajednica je također informirana da je u obavezi imenovati svog predstavnika koji će se aktivno uključivati u rad Monitoring tima po pitanju obaveza utvrđenih u Strategiji.

Predmetom ovog izvještaja su podaci, odnosno izvještaji iz: grada Zenice, općina Tešanj, Kakanj, Usora, Zavidovići, Doboj-Jug i Visoko. Ostale općine sa područja Kantona, odnosno, njihovi predstavnici u Monitoring timu nisu dostavili informacije za ovaj izvještaj.

U toku 2015.godine, Monitoring tim je održao tri sastanka na kojima su razmatrani zadaci i obaveze Monitoring tima, kao i obaveza izrade Izvještaja za 2014. i 2015. godinu. S tim u vezi, formiran je tim koji će pripremiti Izvještaj i tim koji će ga prezentovati Vladi i Skupštini Kantona.

Realizacija Strategije kulturne politike

U sljedećoj tabeli je prikazana realizacija *Strategije* na način da se valorizirala ispunjenost obaveza iz *Akcionog plana*. *Akcionim planom* je postavljeno 27 ciljeva u okviru 6 oblasti: I Model kulturne politike, II Materijalna i nematerijalna kulturna baština, III Ustanove kulture, IV Umjetnost, V Kulturne industrije i nezavisni kulturni sektor i VI Monitoring i evaluacija:

I Model kulturne politike

Cilj 1. – Izmjene i dopune kantonalnih zakona u kulturi

Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Realizirano/ nerealizirano	Obrazloženje
Izmjene i dopune Zakona o bibliotečkoj djelatnosti („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 8/99)	Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport. Opće biblioteke	Ne	Iako je Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport planiralo pomenutu aktivnost, biblioteke sa područja Kantona organizirane u Udruženje bibliotekara su se izjasnile da postojeći Zakon ne treba mijenjati.
Izmjene i dopune Zakona o pozorišnoj djelatnosti („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/02)	Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport. Bosansko narodno pozorište.	Da	Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport je formiralo Radnu grupu koja je uradila tekst novog Zakona i isti je u formi nacрта upućen u redovnu proceduru prema Vladi i Skupštini Kantona.
Izmjene i dopune Zakona o zaštiti kulturne baštine („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 2/00)	Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport. Muzeji.	Da	Ministarsvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport je pripremio tekst Zakona koji je usvojen na sjednici Skupštine koja je održana 01.10.2015. godine

Cilj 2. –Utvrđiti izvore i načine finansiranja kulture

Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Realizirano/ nerealizirano	Obrazloženje
Organizirati sastanke predstavnika osnivača ustanova kulture i Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport radi iznalaženja trajnog i stabilnog modela finansiranja.	Vlada Kantona Ministarstvo Općine	Djelimično	Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport je u pripremi organizacije ovih sastanaka održalo niz pojedinačnih sastanaka sa predstavnicima ustanova kulture sa područja Kantona.
U budžetima općina i budžetu Kantona planirati sredstva za finansiranje ustanova i organizacija kulture, projekata iz kulture, izdavačkih projekata	Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport, općinske službe	Da	Općine Zenica, Kakanj, Tešanj, Zavidovići, Usora, Doboj-Jug i Visoko su dostavile informaciju da planiraju sredstva svake godine. Zeničko-dobojski kanton svake godine na transferima za: ustanove kulture, kulturne manifestacije i izdavačku djelatnost i zaštitu kulturno-

			historijskih spomenika - planira sredstva za pomneutu aktivnost.
Utvrđiti jedinstvene kriterije raspodjele budžetskih sredstava za kulturu	Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport. Općine	Da	Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport za svaki transfer iz oblasti kulture u programima utroška sredstava precizno utvrđuje kriterije raspodjele sredstava. Grad Zenica, općine Kakanj, Tešanj, Zavidovići su dostavili informaciju da imaju utvrđene kriterije. Ostale općine nisu dostavile informaciju o ovoj aktivnosti.

Cilj 3. – Utvrditi obrazovnu politiku o kulturi

Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Realizirano/ nerealizirano	Obrazloženje
Izrada dokumenta o obrazovnoj politici o kulturi (o kulturnim sadržajima u NNP-ima u osnovnim i srednjim školama)	Pedagoški zavod. Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport.	Da	Pedagoški zavod je, kroz donošenje Metodologije za izradu godišnjeg plana i programa rada, sve odgojno-obrazovne ustanove informisao da u svojim planovima planiraju društvene i kulturne aktivnosti škola.
Program aktivnosti na sticanju i razvoju kulturnih navika i potreba djece u predškolskim ustanovama i učenika osnovnih i srednjih škola.	Pedagoški zavod. Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport.	Da	Kroz nastavne planove i programe osigurano je da učenici posjećuju muzeje, biblioteke, galerije, institute, kina, pozorišta i kulturne događaje u gradu. Sve osnovne i srednje škole u sklopu svojih redovnih aktivnosti planiranih GPPR-om, realizirale su mnogobrojne sadržaje s ciljem razvoja kulturnih potreba i navika učenika

Cilj 4.– Izrada općinskih strategija kulturne politike

Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Realizirano/ nerealizirano	Obrazloženje
Izrada i usvajanje općinskih strategija kulturne politike	Općinske nadležne službe za kulturu i općinska vijeća	Djelimično	Monitoring tim je od strane grada Zenice i općine Kakanj dobio informaciju da su započele aktivnosti na izradi gradskih/općinskih strategija. Općine Tešanj i Zavidovići su informirale da je kultura obuhvaćena općinskim razvojnim strategijama. Ostale općine nisu dostavile pismenu informaciju o izradi i usvajanju općinskih strategija kulturne politike.

Cilj 5. – Stvaranje uslova za svestrani kulturni razvoj mladih

Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Realizirano/ nerealizirano	Obrazloženje
Osnivanje kulturnih klubova mladih	Nadležne službe općina Kantona	Djelimično	Monitoring tim je od strane grada Zenice i općine Kakanj dobio informaciju da su formirani klubovi kao udruženja građana (KUD, UG i sl.), te da kulturni klubovi mladih djeluju pri javnim ustanovama. Ostale općine nisu dostavile informacije.

Cilj 6. –Afirmacija kulturnih aktivnosti marginalnih grupa

Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Realizirano/ nerealizirano	Obrazloženje
Planirati sredstva u budžetima općina i kantona za kulturne projekte invalidnih osoba i nacionalnih manjina	Resorno ministarstvo i nadležne općinske službe	Da	Grad Zenica, općine Kakanj i Zavidovići su dostavili informaciju da planiraju sredstva. Ostale općine nisu dostavile te podatke. Zeničko-dobojski kanton u okviru svojih transfera, kod sufinansiranja, prednost daje projektima invalidnih osoba i nacionalnih manjina.
Izrada programa afirmacije kulturnih aktivnosti marginalnih grupa	Općinske službe nadležne za kulturu, udruženja građana, ustanove i organizacije kulture, Katedra za opću kulturologiju Filozofskog fakulteta u Zenici	Djelimično	Općine su informirale Monitoring tim da su realizirale niz projekata koji su vezani za kulturu marginalnih grupa. Ministarstvo prilikom dodjele sredstava sa transfera u svojoj nadležnosti posebnu pažnju pridaje aktivnostima marginalnih grupa.

Cilj 7. –Kadrovsko jačanje Sektora za kulturu Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport

Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Realizirano/ nerealizirano	Obrazloženje
Izmjena pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta, povećanje broja stručnih saradnika za kulturu na 2	Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport	Ne	Zbog nedostatka finansijskih sredstava namijenjenih za zapošljavanje

Cilj 8. – Jačanje saradnje kulturnih ustanova, organizacija i pojedinaca

Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Realizirano/ nerealizirano	Obrazloženje
Izrada programa unutarkantonalne, međukantonalne, međuentiteske, regionalne, međunarodne i saradnje sa dijasporom	Vlada Kantona, općinske službe nadležne za kulturu, udruženja građana, ustanove i organizacije kulture, Katedra za opću kulturologiju Filozofskog fakulteta u Zenici	Djelimično	U programima rada i realizacije Strategije nadležne općinske službe i ustanove kulture su u svoj program rada uvrstile programe unutarkantonalne i međukantonalne saradnje.

II Materijalna i nematerijalna kulturna baština

Cilj 1. – Formirati Službu za zaštitu baštine pri Ministarstvu za obrazovanje, nauku, kulturu i sport

Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Realizirano/ nerealizirano	Obrazloženje
Formirati Službu za zaštitu baštine pri Ministarstvu za obrazovanje, nauku, kulturu i sport (u skladu sa Zakonom o zaštiti kulturne baštine „Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 2/00).	Vlada Kantona i Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport.	Djelimično	Vlada Kantona je razmatrajući Elaborat o opravdanosti osnivanja Zavoda za zaštitu kulturne baštine kao jednu od opcija razmatrala formiranje posebnog odjela za zaštitu kulturne baštine u okviru sektora za kulturu i sport u Ministarstvu za obrazovanje, nauku, kulturu i sport.

Cilj 2. – Izraditi Elaborat o formiranju Kantonalnog zavoda za zaštitu kulturne baštine

Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Realizirano/ nerealizirano	Obrazloženje
Izraditi Elaborat o formiranju Kantonalnog zavoda za zaštitu kulturne baštine.	Vlada Kantona i Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport	Da	Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport je formiralo Radnu grupu koja je pripremila Elaborat koji je usvojen na sjednici Vlade koja je održana 29.10.2015. godine.

Cilj 3.-Razvoj kulturnog turizma

Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Realizirano/ nerealizirano	Obrazloženje
Izrada Strategije razvoja kulturnog turizma 2015 -2020. godina	Turistička zajednica ZDK. Ustanove i organizacije kulture. Općinske nadležne službe.Ministarstvo privrede i Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport	Ne	Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport je dopisom nakon usvajanja Strategije informiralo da je Turistička zajednica određena kao nosilac aktivnosti. Turistička zajednica, i pored dvije obavijesti, Monitoring timu, nije dostavila informaciju o bilo kakvim aktivnostima.

Cilj 4. –Zaštita kulturne baštineZDK

Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Realizirano/ nerealizirano	Obrazloženje
Izrada evidencije kulturne baštine na području općina	Nadležne općinske službe općina u kojima ne postoji muzeji	Djelimično	Općine Zavidovići i Kakanj su informirale da vode evidenciju, dok općine Tešanj i Visoko kao i grad Zenica imaju muzejske ustanove koje vrše evidenciju kulturne baštine. Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport ima evidenciju svih nacionalnih spomenika i ostalog kulturno-historijskog naslijeđa na području Kantona. Ostale općine nisu dostavile informaciju o ovoj aktivnosti.

III Ustanove kulture

Cilj 1. – Nastaviti finansiranje rada biblioteka, muzeja iBosanskog narodnog pozorišta iz budžeta Kantona

Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Realizirano/ nerealizirano	Obrazloženje
Planirati sredstva u kantonalnom budžetu za plaće i druga primanja zaposlenih u općim bibliotekama, muzejima i BNP-u i materijalne troškove.	Vlada kantona i Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport	Da	Vlada je Kantona je za 2015. godinu usvojila Program utroška sredstava sa transfera za ustanove kulture u ukupnom iznosu od 3.232.040,00 KM koje se koriste za isplatu plaća, toplog obroka, regresa i dijela materijalnih troškova za 15 ustanova kulture (11 biblioteka, tri muzeja i jedno pozorište).

Cilj 2. – Utvrđivanje djelatnosti i modela finansiranja centara/ domova kulture

Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Realizirano/ nerealizirano	Obrazloženje
Donošenje Zakona o centrima/domovima kulture	Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport	Ne	Pomenuti zakon nije ušao u Program rada za 2015. godinu.

Cilj 3. – Restruktuiranje i rekonceptualizacija rada ustanova kulture

Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Realizirano/ nerealizirano	Obrazloženje
Organizovanje sastanka sa direktorima UO JU iz oblasti kulture radi iniciranja procesa restrukturiranja i rekonceptualizacije	Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport. Općinske nadležne službe. Katedra za opću kulturologiju.	Da	Ministarstvo organizira sastanke sa direktorima ustanova kulture na kojima se razmatraju pitanja iz njihovog domena rada i poslovanja istih.

IV –Umjetnost**Cilj 1.– Gostovanja BNP-a u svim gradovima kantona**

Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Realizirano/ nerealizirano	Obrazloženje
Donošenje Programa gostovanja Bosanskog narodnog pozorišta u svim općinama na području Kantona.	BNP. Ministarstvo za obr, nauku, kulturu i sport. Općinske službe za kulturu	Djelimično	Bosansko narodno pozorište u pojedinim općinama kantona organizira svoje predstave, prije svega u onima u kojima postoje tehnički uslovi za to.

Cilj 2. – Formirati savjete za kulturu u općinama i Kantonu

Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Realizirano/ nerealizirano	Obrazloženje
Formiranje općinskih i kantonalnog savjeta za kulturu	Nadležne općinske službe. Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport.	Djelimično	U gradu Zenica Savjet za kulturu je formiran u ranijem periodu. Općine Kakanj, Tešanj i Usora su informirale da su formirale savjete. Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport je također formiralo Savjet za kulturu. Ostale općine nisu dostavile informaciju o ovoj aktivnosti.

Cilj 3. – Osmišljeno i usmjereno popularizirati književno stvaralaštvo, izvorne književne vrijednosti, kulturu govora i čitanja

Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Realizirano/ nerealizirano	Obrazloženje
Izrada Programa aktivnosti populariziranja književnog stvaralaštva, izvorne književne vrijednosti, kulture govora i čitanja	Kulturne ustanove i organizacije. Katedra za opću kulturologiju Filozofskog fakulteta	Djelimično	Biblioteke sa područja Kantona u okviru svojih redovnih aktivnosti organiziraju okrugle stolove, promocije knjiga, večeri poezije s ciljem popularizacije književnog stvaralaštva. Ove aktivnosti vrše i centri kulture u općinama koje ih imaju.

Cilj 4. - Iniciranje formiranja strukovnih umjetničkih udruženja

Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Realizirano/ nerealizirano	Obrazloženje
Sastanci sa predstavnicima različitih umjetničkih područja	Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport	Da	Ministarstvo u okviru redovnih poslova realizira ovu aktivnost, povremeno se organiziraju sastanci sa bibliotečkim radnicima, predstavnicima KUD-ova, nacionalnih društava, predstavnicima pozorišne umjetnosti i muzičke kulture.

V Kulturne industrije i nezavisni kulturni sektor

Cilj 1. – Inicijativa za korekciju stopePDV-a na knjige

Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Realizirano/ nerealizirano	Obrazloženje
Pokretanje inicijative za korekciju stope PDV-a na knjige	Vlada i Skupština Kantona. Izdavači sa područja Kantona	Ne	Inicijativa nije pokrenuta.

Cilj 2. – Razvoj filmske kulture i stvaranje filmske publike

Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Realizirano/ nerealizirano	Obrazloženje
Obezbjeđivanje funkcionalnog prostora za filmske projekcije u svakoj općini kantona	Nadležne općinske službe i centri/domovi kulture	Djelimično	Monitoring tim je informiran da Grad Zenica ima funkcionalan prostor, općine Kakanj, Tešanj i Zavidovići također. U Visokom je otvoren novoizgrađeni kulturni

			centar sa svom infrastrukturom. Ostale općine nisu dostavile informacije o ovoj aktivnosti.
Obezbjedjivanje sredstava za projekte iz oblasti filmske kulture	Općinske službe i Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport	Da	Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport sa transfera za kulturne manifestacije i izdavačku djelatnost planira sredstva. Grad Zenica i općina Kakanj također planiraju sredstva. Ostale općine nisu dostavile informaciju.

Cilj 3. – Finansijski podržavati nezavisni kulturni sektor

Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Realizirano/ nerealizirano	Obrazloženje
Planiranje sredstava u budžetima za projekte nezavisnog kulturnog sektora	Općinske službe i Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport	Da	Monitoring tim je informiran da grad Zenica, te općine Tešanj, Kakanj i Zavidovići planiraju sredstva. Većina sredstava iz Budžeta Kantona se dodjeljuju nevladinim organizacijama od kojih je značajan broj kulturnih organizacija.

Iz navedene tabele je vidljivo da je u prvom dijelu Akcionog plana- *I Model kulturne politike* - postavljeno osam ciljeva. Prvi cilj se odnosi na izmjene zakona. Od tri planirana zakona izrađena su dva, dok *Zakon o bibliotečkoj djelatnosti* nije izrađen jer su se biblioteke sa područja Kantona organizirane u Udruženje bibliotekara izjasnile da postojeći Zakon ne treba mijenjati. U okviru drugog cilja - *utvrditi izvore i načine finansiranja kulture*- su dvije aktivnosti u cjelosti realizirane, dok je jedna aktivnost djelimično realizirana. U okviru trećeg cilja - *utvrditi obrazovnu politiku o kulturi*- su realizirane obje aktivnosti. U okviru četvrtog cilja - *aktivnost izrade općinskih strategija kulturne politike*- je djelimično realizirana. U okviru petog cilja- *stvaranje uslova za svestrani kulturni razvoj mladih* – je predviđena aktivnost djelimično realizirana. U okviru šestog cilja - *afirmacija kulturnih aktivnosti marginalnih grupa* – realizirana je aktivnost planiranja sredstva u budžetima općina i kantona za kulturne projekte invalidnih osoba i nacionalnih manjina, a aktivnost - *izrade programa afirmacije kulturnih aktivnosti marginalnih grupa* – je djelimično realizirana. Aktivnost predviđena za sedmi cilj nije realizirana, a aktivnost vezana za osmi cilje je djelimično realizirana.

U drugom segmentu Akcionog plana - *Materijalna i nematerijalna kulturna baština* postavljena su četiri cilja od kojih su aktivnosti za dva cilja realizirane djelimično, dok je jedan cilj realiziran kroz aktivnosti u cjelosti, a jedan cilj nije realizovan. U trećem segmentu Akcionog plana - *Ustanove kulture*- postavljena su tri cilja od kojih su dva realizirana, a jedan nije realiziran. U četvrtom segmentu-*Umjetnost*- tri cilja su realizirana djelimično, a jedan u cjelosti. U petom segmentu Akcionog plana - *Kulturne industrije i nezavisni kulturni sektor* – od tri postavljena cilja dva su realizirana u cjelosti, a jedan je djelimično realiziran.

ZAKLJUČCI I PRIJEDLOG MJERA

Na osnovu predloženih podataka može se konstatovati da jedan broj nadležnih općinskih službi za kulturu, odnosno predstavnika općina u *Monitoring timu*, nije dostavio izvještaje o realizaciji *Strategije kulturne politike Zeničko-dobojskog kantona* za 2015. godinu. I pored toga, može se zaključiti da su aktivnosti i obaveze utvrđene *Strategijom* za 2015. godinu bile poticaj za značajne pomake u sferi kulture na području Zeničko-dobojskog kantona. Prije svega, treba istaknuti da je Zeničko-dobojski kanton nastavkom finansiranja 15 ustanova kulture, iako im nije osnivač, u okviru "Transfera za ustanove kulture" (3.232.040,00 KM u 2015. godini) omogućio kontinuitet njihovog rada i pomogao u procesu sprečavanja urušavanja sistema kulture na području Kantona.

Na osnovu dostavljenih informacija može se vidjeti da su općine i Zeničko-dobojski kantonu svojim budžetima planirali sredstva za finansiranje ustanova i organizacija kulture, projekata iz kulture i izdavaštva. Većina općina u Zeničko-dobojskom kantonu ima formirane kriterije za raspodjelu finansijskih sredstava. Jedan dio općina je formirao savjete za kulturu koji će doprinijeti povećanju stručnosti i transparentnosti, te spriječiti eventualne pokušaje ad hoc raspodjele sredstava.

Također, treba naglasiti da je značajan iskorak načinjen realizacijom *Akcionog plana* u dijelu legislative. Naime, Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport je u suradnji sa Bosanskim narodnim pozorištem i muzejima sa područja Kantona izradilo i uputilo u proceduru *Izmjene i dopune Zakona o zaštiti kulturne baštine i Izmjene i dopune Zakona o pozorišnoj djelatnosti*. Značajan napredak je načinjen i u okviru obrazovne politike u kulturi. Odgojno-obrazovne ustanove su na inicijativu *Pedagoškog zavoda* svojim planovima predviđjele kulturne aktivnosti škola, odnosno, kroz nastavne planove i programe osigurano je da učenici posjećuju muzeje, biblioteke, galerije, institute, kina, pozorišta i kulturne događaje u općinama.

Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport je izradilo *Elaborat o opravdanosti osnivanja Kantonalnog zavoda za zaštitu kulturne baštine*. Osnivanje *Zavoda*, odnosno, Službe u Ministarstvu (u prelaznom periodu), će omogućiti evidenciju i adekvatnu zaštitu kulturne baštine koja se nalazi na području Kantona. Većina općina je izvršila evidenciju kulturne baštine na svom području, a značajnu ulogu u evidentiranju kulturne baštine su imali Zavičajni muzej Visoko, Muzej grada Zenice i Muzej Tešanj.

Pored navedenih iskoraka u oblasti kulture, koji su načinjeni realizacijom *Strategije kulturne politike Zeničko-dobojskog kantona*, identificirane su i određene slabosti. S ciljem prevazilaženja uočenih slabosti predlažu se slijedeće mjere:

- Uputiti dopis nadležnim općinskim službama, *Turističkoj zajednici Zeničko-dobojskog kantona*, organizacijama i ustanovama kulture koje nisu izvršile obaveze predviđene *Akcionim planom Strategijeda* ne izvršene obaveze realiziraju u 2016. godini i o tome informiraju *Monitoring tim*, te da obrazlože eventualnu nemogućnost realizacije pojedinih aktivnosti.
- Razmotriti mogućnost formiranja Službe za zaštitu baštine pri Ministarstvu za obrazovanje, nauku, kulturu i sport.
- Informirati *Turističku zajednicu Zeničko-dobojskog kantona* o obavezi izrade *Strategije razvoja kulturnog turizma*.
- Upoznati nadležne općinske službe o obavezi izrade evidencije kulturne baštine.

- Razmotriti opravdanost izrade Zakona o centrima/domovima kulture.
- Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport treba organizirati sastanke predstavnika osnivača ustanova kulture i Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport radi iznalaženja trajnog i stabilnog modela finansiranja ustanova kulture, te iznalaženja rješenja postojećeg dualizma – osnivača (općine) i finansijera (Zeničko-dobojskog kantona).
- Razmotriti mogućnost gostovanja Bosanskog narodnog pozorišta u svim općinama na području Kantona.
- Okončati formiranje općinskih savjeta za kulturu.
- Općine koje nisu izradile općinske strategije kulturne politike trebaju ih izraditi u toku 2016. godine i uskladiti sa *Strategijom kulturne politike Zeničko-dobojskog kantona*.
- Razmotriti mogućnosti pokretanje inicijative za korekciju stope PDV-a na knjige na višim nivoima vlasti.
- Planirati sredstava u budžetima za projekte nezavisnog kulturnog sektora.

**Monitoring tim za praćenje realizacije
Strategije kulturne politike Zeničko-dobojskog
kantona za period 2014-2020. godina**